

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

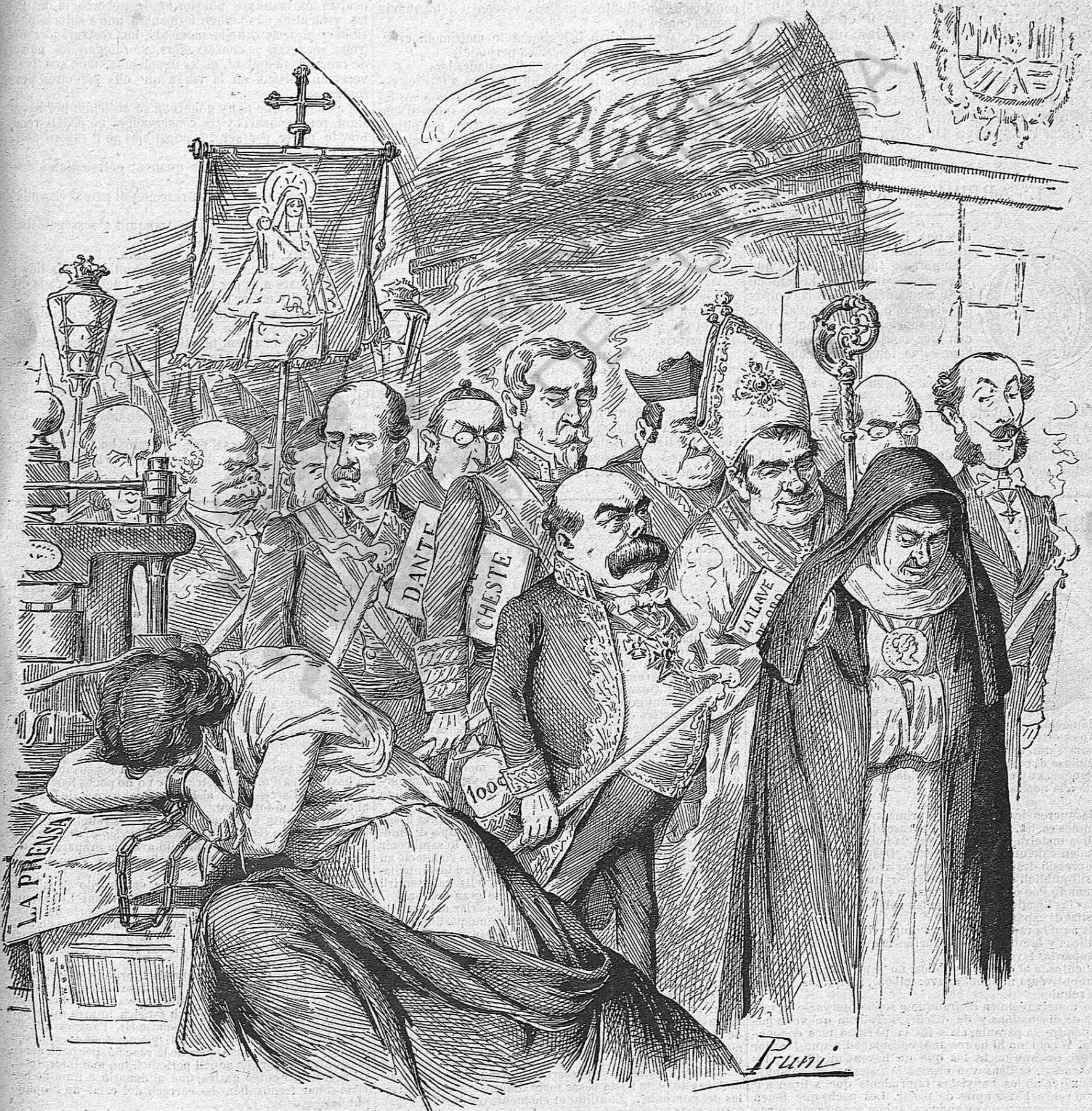
Aquest número, 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓN: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

RECORDS DEL PASSAT.

Espanyols, teniuho present!...

Puni

ALS HÉROES DE LA REVOLUCIÓ.

Fá ja 21 anys que 'l poble espanyol en massa 'us saludá, aclamant la victòria que obtingueren sobre 'ls camps de Alcolea, ab alarits d'entusiasme, ab transports de joia, ab delirants efusions del fons del cor sortidas.

Y es que, ab perill de vostra propia existencia, salvareu l'honra de la nació, detentada pels governs moderats que, cegos, no sabian veure que caminaven al abisme.

Los que fortificats ab las ideas populars vos llansareu á la victòria, no haviau de veure lo XXI aniversari de un aconteixement tan memorable.

Pero lo vostre recort vos ha sobreviscut. Y 'ls noms de Prim, Serrano y Topete han quedat inscrits en las páginas d'or de la historia patria.

Cada any al recordarlos deuen los liberals renovar lo jurament de no ceder en sos empenyos, fins á conseguir, no sent avuy possible per medi de la forsa, per l'eficacia de la paciència y del patriotisme, la completa restauració de la gloriosa Revolució de Setembre.

LA CAMPANA DE GRACIA no será may sorda á la veu de sos debers, y aquest jurament cada any renovat li donará forsas pera mantenirse fidel á la bandera de Alcolea.

¡Visca l'Espanya ab honra!

LA REDACCIÓ.

L'ARBRE RENOVAT.

QUAN una Revolució es tan justa y trascendental com va serho la de Setembre de 1868, no importa que 'ls excessos dels uns, la falta de inteligencia dels altres y las culpas de tots acabin aparentment ab ella: las Revolucions, fins quan se donan per mortas, sobreviuen als homes que intentan destruhirlas y aniquilarlas, y més de una vegada 'ls saturan de la seva propia esencia.

Tal ha succehit ab la revolució espanyola que empenya per la forsa del esperit democràtic, volca 'l trono dels Borbons.

Los elements que la dugueren á terme feren tot lo possible per pèrdrela y desacreditarla, desviantla del

seu camí natural que la portava diractament á la República. Quan, després de la monarquia saboyana, planta exòtica en aquesta terra tan pagada de la seva independencia, sobrevingué la República de 1873, era ja tart per salvar la Revolució de Setembre. Los dissentiments y 'ls odís havian obert abismes entre 'ls homes de la Revolució qu' en lloch de mancomunar los seus esforços, vivian entregats al trist entreteniment de desacreditarse y destruhirse.

Aixis la restauració trobá 'l camí molt plá pera lograr los seus designis.

Ni tan siquiera hagué de ser venjativa contra las personas, com ho han sigut sempre casi todas las restauracions, tan impotents eran aquestas personas, tan decaygudas estavan, que no las considerá may com un perill serio. D'altra manera 'ls Borbons haurian passat complex severos ab los revolucionaris de Setembre.

En cambi, tractantse de las ideas se mostrá implacable. ¡Pobres ideas! Aquestas sofreixen sempre sense queixarse.

La restauració destruí en un moment la llibertat de imprenta, subjectantla en un principi á l'odiosa arbitrariedad de la censura previa y posantla després baix lo domini de una legislació especial draconiana, no menos odiosa y arbitraria.

La restauració destruí 'l principi de la llibertat de conciencia, sustituhintla per una vergonyosa tolerancia apenas consentida.

La restauració aboli brutalment lo matrimoni civil, creant en las familias irreparables perjudicis.

Lo jurat morí també á mans dels restauradors.

Y aquell sufragi universal, que igualava á tots los espanyols, en la facultat de nombrar lliurement á sos legisladors, fou també destruí, després de interirli tota mena de burlas y de agravis, al practicarse per última vegada, ab motiu de la elecció de las primeras corts alfonsinas, elecció amanyada brutalment per en Cánovas y en Romero Robledo, juramentats de no morir de un empaig d'escrúpuls. Aixis pogueren envanirse de haverlo deshonrat ans de matarlo.

Ab la constitució de 1876, que vingué á sustituhir á la de 1869, semblava haverse fet taula rasa en las conquistas revolucionarias.

Y no obstant la restauració no vivia tranquila.

Y era que la Revolució havia influhit en las costums, penetrant insensiblement en la conciencia del poble espanyol y fins en l'esperit dels mateixos que tractavan de soterrarla.

La Revolució era un fet històric indestructible, y al mateix temps que un fet històric una ensenyansa eficaz tan pels pobles com pels reys. Havia desaparegut l'arbre revolucionari; pero quedavan vivas las arrels pròximas á produhir nous tanyes.

La mateixa restauració hagué de reconèixeho aixis al veure's obligada á solicitar lo concurs dels elements revolucionaris més propicis á una transacció. D. Alfonso XII no tingué altre recurs que cridar als seus con-

cells á alguns dels homes que havian volcat lo trono de la seva mare, y ho feu, sino de bon grat, de por de que poguessen renovar, tart ó d'hora, los aconteixements de Setembre de 1868. Al últim vingué á comprendre que en aquest mon s'han de besar mans que voldrian véures cremadas.

Sagasta sigué ministre de D. Alfonso XII, com ho havia sigut de D. Amadeo de Saboya y de la República de 1874. En lloch de menjar lo pa negre de l'emigració, menjava 'l pa blanch y sabros del pressupost borbònic. Alguns republicans de ocasió, com Martos, Montero Rios, Moret, Becerra, Romero Girón y altres, eran rebuts á Palacio ab verdadera complacencia, y eran rebuts aixis per la seva mateixa significació liberal y democrática, que constituïa tota la seva forsa.

Aixis las arrels del arbre en mal hora tallat anavan treballant per sota-terra.

La morta volia ressucitar.

Y va ressucitant.

Las tendencias revolucionarias son avuy la garantia més segura de la Regencia.

Per una serie d'evolucions, totas ellas lógicas, se va restaurant poch á poch la Revolució de Setembre, van reapareixent totas sas institucions, los mateixos homes ocupan los mateixos puestos en la gobernació del Estat, y mentres ells viuen formant la única solució possible en aquestos difícils moments, los restauradors del trono, moderats y conservadors, se rosegan los punys de rabia, contemplant, en sa impotencia, com sos rivals vereman satisfets en la vinya qu'ells plantaren pera son recreo.

Los homes que avuy governan se sostenen per haver sigut revolucionaris y 'ls conservadors no poden recobrar lo poder per ser incompatibles ab l'esperit de la Revolució.

¡Qui 'ls ho havia de dir quan s'entretenian á destruhirla!

Parleu avuy de una nova reacció y 'l país s'escandalizará de que s'intenti.

¿Que per ventura no vivim tranquils y sossegats dintre del present estat de cosas?

Tot renaix, tot reviu, tot se restaura.

La llibertat de conciencia está garantida per la ley y ho está encare més per l'esperit de tolerancia cada dia més general y millor compres.

Lo matrimoni civil s'ha reconegut en principi, per més que no satisfassa las exigencias dels que 'l voldriam més resoltament plantejar y ab més completa independencia de la esfera religiosa.

Lo jurat funciona sense obstacles.

La premsa no ha de bregar ja ab legislacions especials que la tiranisin. Per ella regeix lo mateix Còdic penal que s'aplica á la repressió de tota classe de delictes.

Y 'l sufragi universal está tan pròxim á plantejarse, que d'establirse ó no depen la vida ó la mort de la present situació.

RECORTS DE LA REVOLUCIÓ.

LOS CLUBS Á BARCELONA.

Commemorar la gloriosa Revolució de Setembre, no sempre ho hem de fer pel terme serio investigant las grans causas de aquell succés trascendental y estudiant los efectes ronds que produhí en la manera de ser de la societat espanyola. La Revolució de 1868, ab tot y no haverse ensangrentat, remogué, com un fort bull, la vida

de la nació en totas las sevas manifestacions.

No es estrany, donchs, que presentí tan variats aspectes: la part seria apareix sempre al costat de la cómica; la grandiosa al costat de la petita.

Siguem avuy cronistas de la vida de club, per lo que respecta á la nostra capital.

Nasqueren los clubs en los primers moments de aquell grandios esclat, rumorosos com cascadas que 's desbordan y ab la mateixa abundancia que 'ls bolets en las pinedas á l'endemá de una pluja de tardor. Després de tant temps de opressió despiadada en que parlar de política liberal en un siti públic equivalia á adquirir un passatge gratuít á Fernando Póo ó á las Marianas, l'esperit del poble, trencadas las lligaduras que 'l tenian subjecte, sentia forta necessitat d'expansionarse.

De aquí la rapidés ab que s'improvisaren las reunions políticas y la numerosa concurrencia que cada nit, després de sopar las favoreixia.

L'entrada al club era pública: no 's preguntava á ningú de ahont venia ni ahont anava: tothom, fos qui fós, era allí ben rebut.

Lo mateix régimen de franquesa solia observarse en materia de discussions y de discursos. Tothom qui volia podia pendre la paraula, aixis fos la persona més deconeguda. Y com no hi ha res més encomanadís que l'ardor oratori, no eran pochos los que no havent medit may las sevas forsas, se llansavan cegos á la palestra, succehit lo mateix que ab los banyistas imprudents que 's tiran á l'aygua sense haver après de nadar. Los pochos que tenen instint de conservació y suficient aplom se sostenen, men-

tres los desmanyats y espantadissos bregan y manotejan y al últim se 'n van á fons fent mil contorsions ridiculas.

Figurise ab tals elements si en los clubs se sentirian cosas bonas.

Lo club més important estava establert en lo Saló de ball del carrer de la Canuda. Cada nit hi havia sessió. De allí n'eixí la part més activa y ardorosa del incipient partit republicà.

Allá perorava Robert Robert, que sense ser un orador brillant era un conversador de primera, dihent sempre grans veritats amanidas ab gustosos xistes y celebradas ocurrencias. Quan ell parlava no se sentia una mosca. Sols de tant en tant grans riallas l'interrompien celebrant la punteria certera de las fletxas envenenadas que disparava contra la monarquia. Allá D. Joan Tutau deixava oír de tant en tant sa veu calma y reposada: lo impávit Sunyer y Capdevila parlava de tot, de Déu, de la tisis y dels reys; en Benito Arabio Torre, mort ben jove, moreno, barbut y de faccions finas com un Cristo, donava esplay á sos ardors oratoris, empleant una elocuencia fácil, armoniosa y sumament correcta.

A lo millor un crit de—*Demano la paraula*—baixava desde l'última galeria. Era un obrer desconegut desitjós d'emular á altres individuos de la classe, que com lo sambrerer Lostau, ja s'havien conquistat un nom y una reputació en l'art de las improvisacions oratorias. No eran los treballadors los que menos bé parlavan. A un d'ells vaig sentirli un dia un concepte brillant, digne de un gran orador:

—«Los reaccionaris, deya, no saben parlar més que de una cosa, del ordre. Nosaltres també som partidaris del ordre; pero del ordre ben entés. Y qu'és l'ordre tal com nosaltres l'enteném? L'ordre es l'armonia de totas las libertats.»

Alguna vegada s'adelantava un estudiant ab un paper als dits. Era una poesia catalana. Posar l'art de la rima al servey de las passions políticas es un medi com un altre de crear entusiasme. Llegia las primeras estrofas y 'ls aplausos ressonavan com si 's desencadenés una tempestat de trons. Encare no ben apagat lo rumor de l'ovació surgia una veu escadalenca com lo xerrich de una serra, cridant ab accent andalús:

—El genio catalán se paseará per el mundo sobre locomotoras de plata hasta pasar magestuoso las puertas ojivales del porvenir!.. ¡Continue el elocuente orador!

Qui aixis interrompia era en Fuллерat, que després de

haver sigut diputat per las Aforas, morí boig, sens dupte á consecuencia de una recargoladissa de metàforas.

Rival del club del carrer de la Canuda, era 'l de Sant Gayetano, instalat en lo mateix edifici que ocupan avuy los jutjats municipals y de primera instancia. Funcionava aquest club baix la direcció immediata de D. Valentí Almirall, D. Manuel Lasarte, D. Rafel Boet y alguns altres y 's distingia per sas accentuadas tendencias federalistas.

Allá va discutirse, ja al principi de la Revolució lo primer projecte de Constitució federal.

Menos ardorós que 'l club del carrer de la Canuda era més extremat en sas doctrinas, ja que no en sas passions. D'aquell club va sortirne 'l periódich *El Estado catalán* y la fracció dels intransigents que durant tot lo periodo revolucionari perturbá la marxa del partit republicà de Barcelona.

A més de aquestos dos clubs, qu'eran los principals, n'hi havia en casi tots los districtes y en no pochos barris de la ciutat: á la Barceloneta, al Ensanche, al carrer de Tallers, al de Ponent, á tot arreu.

Los estudiants ne formaren un que 's reunia en l'entressol del *Gran Café*, avuy *Bolsin barcelonés*. D'allá sortian los juvenils oradors que animavan la propaganda republicana en los demés clubs de Barcelona y en tots los pobles de Catalunya.

Allá comensaren sa vida pública en Ricardo Canales, l'Eusebi Corominas, en Vallés y Ribot l'Eugeni Litran, qui aquestas ratllas escriu y molts altres que després de haver acabat sa carrera literaria ó científica convertits ja en metjes ó advocats, han deixat de recó la política activa pera consagrarse á altres treballs menos ingrats é individualment més profitosos.

Reynava en lo club d'estudiants l'ardor y 'l desinterés propis de la juventut, ab no poca inexperiencia y no escassa imprevisió. Encare recordo que varem publicar dos ó tres números de un periódich satíric imprés sobre paper vermell y titulat *Los Descamisados*. Exageravam, de broma, la tendencia demagógica, y havent corregut la veu de que alló era una maniobra de la reacció, per poch arrossegan als vençadors de aquell periódich tan mal interpretat, tal vegada per culpa nostra, que al donarlo á llum no haviam sabut fernes ben bé cárrech del estat de l'opinió pública.

De totas maneres, ja que com á periodistas haviam sigut

¿Qué son totas aqueixas institucions, sino rebrots del arbre de la Revolució de Setembre?

No 'ns guia al reconeixehó aixis un optimisme exagerat.

Sabém de sobras que aquests anys son débils y no poden donar gayre fruyt mentres corrin á cárrech dels homes dotats d' escassa fé que avuy governan.

Pero gran cosa es que 'ls tanys se manifestin. Ells demostran més que res la gran vitalitat del arbre de que procedeixen, del arbre que ha sabut resistir las injurias dels homes y dels elements conjurats en destruhirlo.

Haventhi rebrots es possible l' empelt. Y en lo criadero republicá tenim elementos per verificarlo de una manera segura, fentlos produhir lo que hauria produhit naturalment l' arbre grandió de que procedeixen.

Per aixó tota la nostra política se dirigeix avuy á assegurar las conquistas democráticas. En ellas hi empeltarém, ab l' ajuda honrada del país, las solucions republicanas á la primera ocasió propicia.

Y la Revolució de Setembre arribará al seu terme.

P. K.

Á DON JOAN PRIM

(EN LO 21 ANIVERSARI DE LA REVOLUCIÓ)

SONET.

¿Qui ho havia de dir, qui, don Joan que tant d' entussiasme fora vent? ¿qué aquest poble, llavors tant amatent se tornaria escéptich fentse gran?

Llavors, sense temor va tirá avant; avuy, sense entussiasme indiferent, perque ha perdut la fé, jau indolent de fástich, son y gana badallant.

Si desde l' ample espay del infinit, en día com avuy d' aquell gloriós fet, se recorda ton valent esprit,

veyentnos en estat tant llastimós: ¡Jamay—murmurarás—hauria dit que poguessen gastar semblan repós!

E. VILARET.

¡AQUELL TEMPS..!

RAMILLET DE RECORTS Y OPINIÓNS SOBRE LA REVOLUCIÓ DE SETEMBRE.

Cada vegada que penso ab lo 29 de Setembre, m' agafa rabia. ¡Quin recort més trist per mi! ¡Aquell dia vaig coneixe á n' ella..!

Un marit desgraciat.

¡Gran dia 'l 29 de Setembre! Aquell vespre vaig en-

trar definitivament en la vida de la llibertat y la independència.

Un que llavors vá quedar viudo.

La Revolució de Setembre es una de las fetxas més memorables de la historia d' Espanya. ¡Quin entussiasme! ¡quinas lluminarias! May havia despatxat tantas hatxas com aquells dias.

Un cerer.

Me 'n recordo com si fos ara: la tarde en que vá entrar en Prim, jo tenia un mal de caixa que 'm reven-tava.

Un infelís.

Jo vaig entrar á Barcelona lo mateix dia qu' en Prim.

Un que vá neixe 'l 4 d' Octubre del 68.

¡Tan de bó que poguessem tornar á aquells dias! Jo tindria vintun anys menos.

Un vell.

¡Qui havia de dir lo trist acabament que tindria aque-lla gran revolució!

Un desenganyat de la polttica.

Llavors encara no 's parlava de 'n Cassola ni de 'n Peral.

Un que tè molta memoria.

Ni ningú 's recordava de que jo fos al mon.

En Rius y Tauler.

A. MARCH.

UN HOME PREVISOR.

Fa un sigle que 'l conech. Es á dir, aixó d' un sigle pot-ser es una mica exagerat; pero vaja, 'l conech desde fa una pila d' anys.

Es un senyor que sembla talment la mèva sombra. Quan menos penso ab ell, me giro y me 'l trobo al darrera. Y sempre tè una frase, una expressió oportuna, una senten-cia á punt, referent al instant en que 'ns veyém.

Lo día últim de Setembre del any 1868 me 'l vaig trobar á la plassa de Sant Jaume, en lo moment en que cremavan la talla de las quintas.

—¡Eh!—vaig dirli jo, entussiasmat—¿qué li sembla? —M sembla que 'l poble está molt de broma.

—¿Per qué? —Perque crema aquests trastos, sense pensar que des-prés s' haurá de gratar la butxaca pera pagarne uns de nous.

Mentres m' estava mirant las lluminarias de la Rambla, torno á trobarlo.

—¡Hola!—li dich—¡ja ho veu si se 'n gasta de cera! —Si senyor; y per xó tot aquest tiberi acabará ab una encerada.

L' endemá al vespre van pegar foch al Ponton, un barco que servia pera guardar presos polittichs.

A la muralla del mar havia 'l mèu home, com de costum. M' hi aproximo per veure qué 'm diria sobre la crema del barco.

—Es una verdadera lleugeresa.—va exclamar, indignat, —los barcos no s' han de destruhir: algun día 'ns farà falta y no 'l tindrém.—

La tarde en que va arribar en Prim, varem trobarnos dalt de la Riba.

—¿Tambè l' espera?—'m va dir.

—Si senyor, ¿y vosté?

—Jo estich aquí per véurel, pero no l' espero.

—¿Cóm s' entén?

—Vull dir que d' en Prim no n' espero res.—

Quan se va formar lo govern provisional, la cansó del mèu héroe era aquesta:

—¡Provisional! Ja fan bè de dirho sense compliments. Tots hi son pèl mateix: per las provisiones.

Al reunirse las constituyents, cada vegada que 'l trobava pèl carrer m' aturava.

—Vaja—li deya jo—ja han votat tants articles de la Con-stitució.

—Bueno ¿y qué?

—Que aviat tindrém la lley fundamental.

—Pero 'ns faltara una cosa.

—¿Quína?

—Un home que sápigua ferla cumplir.—

La elecció de rey no 'l preocupava gayre.

—Los reys de carn—deya ell—son com los dels jochs de cartas: ab tots se pot perdre y ab tots se pot guanyar; aixó va segóns cóm se presenta 'l joch —

Quan se va votar á don Amadeo, l' home reya ab amar-gura y solfa dir.

—¡Veyám qué 'n sortirá d' aquest italiá que vé á cantar al Real de Madrid! Potsé 'l xiulin, potsé l' aplaudeixin... De totas maneras, me sembla difícil que pugui acabar la con-tracta: es un artista molt car, y ab aquests lo públich hi es molt exigent...—

Y després anyadia ab cert retinlín:

—Aixó sense contar ab las intrigas de hastidors, ni ab la guerra que li mourán los artistas que aspiravan á ocupar lo seu puesto...—

La mort de 'n Prim va sugerirli una frase bastant justa.

—¿Ha mort en Prim? La monarquia ha perdut lo puntal mes grutxut.—

Durant lo período de don Amadeo, lo mèu home sempre que 'm veyá 'm feya l' ullet y exclamava, aludint á las di-ficultats que 'l rey trobava per tot arreu

—¡Eh! ¿qué li vaig dir? Costa molt d' aclimatar los ma-carróns á Espanya.

—¿Es dir que opina que D. Amadeo no podrá tirar enda-vant...?

—¿Ahont es endavant per vosté? Si 's posa de cara á Italia, li respondré que sí.

—¿De veras?

—¡Vaya! aviat sentirém la marxa real. Y quan haja mar-xat, encare la sentirém més, perque de reys tan trempats com aquest no 'n corran gayres —

La proclamació de la República vá sorpendrel extraor-dinariament.

—¿Y donchs?—li deya jo—¿qué no la esperava?

—Sí, pero no tan aviat: ó jo m' hi errat de comptes... ó aquesta republica es setmesona.

—¿Qué vol dir que no viurá?

—¡Psé! Si sapiguessim criarla bé y no hagués de cam-biar massa sovint de dida...—

Al caure la situació republicana vá dedicarli aquest ex-pressiu epitafi:

tan desgraciats, los estudiants procuravam rescabarnos com oradors incansables.

No hi havia día festiu que no 'ns distribuissim per tot Catalunya, incansables apóstols de la idea republicana. Los pobles se 'ns disputavan y havian d' esperar torn

Venian las comissions solicitant lo nostre concurs. En-care 'm sembla que sento á aquella bona gent:

—Diuemje fem una manifestació contra las quintas y voldríam que fessin lo favor d' enviarnos un parell de par-lamentaris.

Dels oradors ne deyan parlamentaris.

Feyam tot lo possible per no desairarlos, y allá anavam de dos en dos, presenciand las més de las vegadas manifes-tacions imponents y conmovedoras, y rebent dels republi-cans de fora los més cordials obsequis.

Un dels clubs més típics, que per serho tan hi deixat expressament per l' últim era 'l titulat Tiro nacional, fun-dat pèl célebre Viralta y establert en una quadra del carrer de Sant Pau.

Viralta era un fanátich, imbuhit de las ideas socialistas més exageradas. Tenia 'l front abultat y la mirada entre torva y dominadora: duya bigoti y perilla que ja li blan-quejavan al igual que 'l cabell.

Ficat sempre en conspiracions y misteris, alguns lo te-nían per reaccionari disfressat, mentres altres lo conside-ravan un home leal pero dotat de un zel sobradament in-tempestiu. Siga lo que 's vulga 'l tal Viralta no estava con-tent sino quan lo perseguían y ell per la seva part feya tot lo possible per estar content.

La seva oratoria generalment consistia en parangonar la vida regalada y cómoda del home rich ab l' existencia miserable y penosa del pobre treballador. De aquest contrast ne treya grans efectes, que apesar de la forma des-manyada ab que solfa exposarlos anavan al viu y excita-van l' apetit dels que vivían dejuns de comoditats y de regalos.

Inútil dir quin era 'l carácter de la concurrencia que freqüentava 'l club del Tiro nacional. La mateixa paraula Tiro tenia certa atracció revolucionaria.

Pero las escenas més cómicas surgian de improvís en aquell local estret y llargut, mal iluminat per cinch ó sis reverbers de petróleo plé de fum pudent y carregat de ácit carbónich procedent de mil bocas que pensament respiravan.

A altas horas de una nit—donchs allá las discusions s'

efernisavan—dos concurrents se las havían en empenyada discussió sobre la burgería. La presidencia no feya més que concedir la paraula ara á l' un ara á l' altre dels dos contrincants:

—Lo ciudatá Batalla tè la paraula.

Y quan lo ciudatá Batalla havia acabat:

—Tè la paraula 'l ciudatá Dimoni.

Tot de un plegat desde la porta del club sona una véu robusta:

—Demano la paraula.

—¿Qui la demana?

—Un servidor.

—¿Y per qué la vol?

—Ho diré en pochos mots. Al anarme'n á casa hi trobat que la dona m' ha tancat á fora. Jo vinga trucar... sí, sí, prou... ó fa 'l sort ó dorm tan fort que ni un tiro la des-perta... Jo llavors hi pensat espanyar la portat; pero m' hi dit:—¡Ahont trobarás un manya á aquestas horas de nit?...

Calla, potser al club del carrer de Sant Pau y aquí 'm teniu, per si n' hi ha algún que vulga ferme 'l favor de acompa-nyarme fins á casa á obrir la porta.

Lo ciudatá Dimoni —Jo 'n soch demanyá. Aném.

Y 's va suspendre la discussió comensada fins que 'l ciu-tadá Dimoni va tornar de obrir la porta á aquell vehi á qui la seva dona havia tancat á fora.

Un altre dia, no se si perque en Viralta estava malalt ó prés presidia la sessió lo celebrat novelista Antón Altadill, que prenía 'l Tiro com un camp d' estudi ó com un passa-temps molt divertit.

Lo cert es qu' ell presidia y donava gust sentirli contar la següent anecdota ab aquell accent fortosí tan recalcat que tots li coneixiam y que tanta gracia feya.

A lo millor de una sessió una véu cavernosa digué desde l' extrém de la sala:

—Preneh la paraula.

L' Altadill:

—Si 'l ciudatá la pren, m' estolvirá á mí 'l treball de concedirli. Pot usar de la paraula lo ciudatá que ara l' ha presa

L' home aquell, alt y fornit com un Sant Pau, en máne-gas de camisa, apoyadas las mans en las caderas, se aná adelantant com qui rema ab los cotzes, per entre l' api-nyada concurrencia, fins á guanyar la tarima.

—Ciudadáns—digué—jo soch de Sant Vicens, per servir-

vos, vol dir que á Sant Vicens l' altre día vam pendre l' acort de arrossegar l' alcalde.

Gran atenció. L' home de Sant Vicens, continúa:

—Y vam acordarho aixis perque al anar á nombrarlo ar-calde va dir qu' ell era tan enemich de las quintas, que no las faria per res del mon y quesi arribava á ferlas, l' arros-seguessin. Vol dir qu' ell ha fet la quinta y nosaltres hem acordat arrossegarlo.

Grans y estrepitosos aplausos: crits y aclamacions. La presidencia apurada, buscant una sortida. Per fi la troba. Lo ciudatá Altadill, se cala 'ls lentes y diu:

—Molt bè ha obrat lo ciudatá de Sant Vicens venint áco-municarnos l' acort de arrossegar al alcalde de aquell po-ble. Ell mateix va dir que l' arrossegessin si feya la quin-ta: es aixis que fa la quinta, donchs no queda més remey que arrossegarlo.

Pero com aquestas cosas si s' han de fer han de ferse bè, 'l ciudatá de Sant Vicens al venir expresament á donarnos la noticia ho ha fet ab la sana intenció de que 'l día que nos-altres baguem de arrossegar al alcalde nostre vinguessem obligats á comunicarlo als de Sant Vicens ab la deguda antelació, á fi de procedir de comú acort y arrossegar tan al alcalde de allí com al de aquí lo mateix día y á la ma-teixa hora. ¿No es aixó lo que voléu, ciudatá?

—Aixó mateix.

—Donchs aneuse'n descansat. Lo día que s' acordi arrossegar al alcalde de Barcelona, se 'us enviará un propi.

Es inútil dir que la cosa no va tenir altrás conseqüencias y que ab aquesta ingeniosa sortida del Antón Altadill tot-hom va donarse per satisfet.

Las sessions de club tenían molt de pintorescas, y eran en gran número las personas que hi assistían sense més objecte que passar la nit d' una manera divertida.

De aquest estat de cosas quí més se 'n ressentia eran las empresas de teatros, que arrastravan una vida lánguida y sumament penosa.

Y no obstant de que no sempre responía 'l club al seu objecte, bè pot dirse que de aquella febre oratoria y de aquella propaganda mal digerida n' havia de eixir al ele-girse las constituyents de 1869, aquella majoria inmensa, abrumadora, que havia de valer á Barcelona 'l dictat de la primera ciutat republicana d' Espanya.

J. Roca y Roca.

L' ÚLTIM ESPANYOL. (Dibuix de M. Moliné.)

Estat en que quedarà l' últim espanyol, seguint las cosas com van.

LO PAS DE LA LLIBERTAT. (Dibuix de Apeles Mestres.)

¡ Ara ray !... ¡ los primers passos eran los més difícils !

«Ha mort per culpa de la família.»

Desde llavors, de tan en tan tornava a veure al meu heroe, si bé ab menos freqüència que antigament. Sempre 'n tenia una per dir, sempre estava oportú; pero 'ls anys comensavan a pesarli.

Ahir me 'l trobo ab un diari a la mà y m'atura tot de terminat:

—¿Véu?—me diu—¿ha llegit aixó que passa al Africa?

—Si senyor.

—¿Ha vist la miseria de barcos que tenim?

—Si senyor.

—¿Se 'n recorda de lo que li vaig dir fá anys?

—¿Qué?

—Que feyan mal fet de cremar lo Pontón, perque arribaria un dia en que potse 'r 'ns faria falta! Pues ja ho veu: aquest día ja ha arribat.—

Al dir aixó, vá posarse a riure y vá deixarme plantat al mitj del carrer.

FANTÀSTICH

TRES REVOLUCIONARIS DEL 68.

D. CRISTINO.

Era un gegant que aturdia ab sos rasgos eloqüents, era un dels que més brillavan en las Corts Constituyents.

Al revés dels demás genis que ab los anys van ascendint, ell possá un empenyo serio en anarse empetitint.

Podia haver sigut home; pero ha preferit ser noy, y com á noy tots lo tractan...
¡Lo que va de ayer á hoy!

LO D' ANTEQUERA.

Fou un dels que compongueren la gran Junta de Madrid, en l' instant en que en Topete dava al ayre 'l primer crit.

Firmá alocucions al poble, firmá a prop dels més calents, firmá la mar de proclamas, y manifestos valents.

No sé si es aquella ploma la mateixa que ara té; lo que sé es que continúa firmant... tot lo que li vé.

LOPEZ DOMINGUEZ.

En lo combat d' Alcolea va deixá 'l seu nom molt alt, dirigint 'l artilleria del exercit liberal.

Poch á poch va aná olvidantse del nom d' aquell pont famós, conservantne á duras penas un recort bastant confós.

Avuy ja ni sols memoria guarda de tan gran acció y al parlarli d' Alcolea, diu tot serio:—¿Ahont cau aixó?

SUSCRIPCIÓ-PUIGCERCÓS.

Suma anterior. Ptas. 69'85

Francisco Camp, 1.—R. E., 0'50.—Rafel Puig, 0'50.—
D. C., 0'50.—Francisco Comas, 0'50.—Juan Ros, 1.—Antón
Guasch, 1.—Noy Ros, 1.—Pep Martra de Gracia, 1.

TOTAL. Ptas. 76'85

Continúa oberta la suscripció.

A CAMPANA DE GRACIA s' adreix de tot cor á la Unió Hispano-americana, concertada á París entre 'ls representants de la nostra industria y 'ls delegats de las Repúblicas Ilatíntich.

¡Quina gran idea!

Lo que no han pogut alcansar los governs fins ara, ho han lograt los pobles, ab sos impulsos generosos. L' entusiasme dels espanyols y dels americans acabarà de solidar aquesta obra de pau y fraternitat.

Y observin lo procés de aquest felis aconteixement.

Los pobles americans y 'l poble espanyol s' han trobat jahont?

En la capital de la gran República Francesa, en aquella maravillosa Exposició Universal tan combatuda pels governs monárquichs, sempre disposats á renegar de tots los aconteixements que tendeixin á commemorar lo recort de la prime-ra Revolució francesa.

Allá la rassa espanyola ha tornat á trobarse y s' ha reconciliat baix la bandera de un poble germá.

¡Quina diferencia entre 'ls fruys de la pau y 'ls de la guerra!

¡Quin contrast entre 'l poder generós de la República y la mesquindat de las vellas monarquias!

¿No es més satisfactori aquest abras carinyós d' Espanya ab América donat en presencia de la República francesa, que la pavorosa lliga de la triple aliansa concertada entre un boshch de amenassadoras bayonetas?

Si, mil vegadas.

Perque mentres l' un representa la pau y 'l progrés, l' altre no pot representar més que la barbarie.

La República francesa acaba de obtenir un nou triunfo que li assegura vida llarga y próspera.

Las eleccions de diumenje passat representan la formació de una majoria republicana més compacta y per lo tant menos dividida que la que figurava en la anterior Assamblea.

Veus' aquí 'ls datos:

De 576 districtes se coneix lo resultat en 564 y han sigut elegits 224 republicans y 159 oposicionistas, dividits en 86 monárquichs, 51 bonapartistas y 22 boulangéristas.

Quedan 177 districtes en los quals ha de procedirse á segona elecció y d' ells 135 son favorables al govern y sols 42 li son contraris.

Ab los diputats de las Colonias, la República sensata contarà ab l' apoyo de 369 diputats, mentres totas las minorias reunidas sols podran disposar de 201.

Aixó per lo que respecta á las eleccions de Fransa en general.

En la ciutat de París ahont fa poch mesos triunfava lo ex-general Boulanger per una considerable majoria, s' han emes 259,615 vots republicans; 33,534 monárquichs y 201,962 boulangéristas. De modo, que hasta sumant los vots boulangéristas ab los reaccionaris, la majoria queda pels republicans.

Desde 'l mes de janer fins ara lo partit boulangérista ha perdut, per lo que toca á París no més, la friolera de 80,000 vots.

¡Visca la República!

Diumenje, aniversari de la Revolució, las societats corals de Clavé recorreran los carrers de la ciutat, cantant animats coros y recullint donatius destinats al socorro dels infelissos de Puigcercós.

Rebin l' aplauso de LA CAMPANA DE GRACIA.

L' acorassat Pelayo ha costat 23 milions de pessetas, y fins ara no serveix de res.

L' acorassat Reyna Regent apenas camina 13 millas per hora, y está tot picat.

Avants los barcos morian vells.

Pero avuy apenas son albats ja 'ls enterran.

Y 'l pais ha de costejar lo part y 'ls funerals casi al mateix temps.

Trenta quatre pobles de la provincia de Huesca han decidit entregar las sévas fincas al erari en la impossibilitat de satisfacer las contribucions.

Vagin mirant com progressém.

Avants eran los particulars los qu' entregavan las fincas; ara ja son los pobles en massa.

Més tart farán lo mateix los partits judiciales y al últim las provincias enteras.

Llavors será ocasió de posar en totas las fronteras y costas grans retols que digan:

Esta nación se alquila.

Continúan á las provincias vascongadas las predicacions insensatas del clero.

Ara últimament un capellá de Tolosa ha dit desde la trona:

«Perá vence als negres (liberals) sols necessitem artilleria, caballeria é infanteria.»

Si 'l govern volgués cumplir ab lo seu deber, fácilmente demostraria á aquest energúmeno, que «pera vencer al negres (ensotatats) sols se necessita una cosa: ¡energia!

Peró fins ara lo més calent es l' ayguera.

La proba es que 'l bisbe actual de Vitoria, pare espiritual de tota la llopada de predicadors furiosos está indicat per ascendir á Arquebisbe de Valladolid, disignantse per ocupar la cadira episcopal de Vitoria, al bisbe de Calahorra, que també es un trunfo, com ho demostra 'l següent parrafo de una de las sévas últimas pastorals:

«Lo liberalisme es qui arrencá á nostra Espanya sa preciada unitat católica; qui ha despullat sacrilegament de son poder temporal á la Santa Sede; qui ha inspirat ab fervor satánich los últims criminals ultratjes inferits á Deu y al seu Cristo en l' apoteosis de Giordano Bruno; qui á tot arréu se fica, invadint lo tot y declarant baix diversas formas franca ó aterrament guerra á mort á tot lo sant, á tot lo bó y á tot lo just.»

Un bisbe aixís trasladat á Vitoria, equivaldrá á posar foch á la pólvora.

¡Y en Sagasta tan tranquil com si aixó fossen cosas de bromal!

A Zamora hi ha hagut un gran alborot, ab motiu de haver sortit en una corrida un toro dolent.

Los espanyols som aixís. Surt un ministre dolent y 'ns quedém tan tranquils.

Ara, tractantse de un toro, desseguida 'ns aixequém de cascos.

¡Y que 'n necessitem de banderillas!

No tenen rahó 'ls Srs. Martinez Rivas y Palmers, que van pendre al seu cárrech la construcció de alguns creuhers, ab la condició precisa de que tots los materials que s' emplehessin havian de ser espanyols.

Al ferse venir de Inglaterra una gran cantitat de rebllons han faltat á la contracta y al dir, com diuen, que l' industria nacional no pot proporcionar lo material que necessitan faltan á la veritat.

Y després ¿no son espanyolas las sumas que perciben per la construcció dels indicats creuhers?

Donchs jo al puesto del govern, los diria:

—¿Es á dir que voleu emplear materials inglesos?... ¡Donchs, á cobrar, á Inglaterra!

Lo rey Humbert ha enviat una rica corona á la tomba de Garibaldi.

No son coronas lo que necessita 'l veterano de la independencia italiana, sino respecte.

Y la millor manera de respectar la seva memoria deuria consistir en rompre la desventurada y ruinosa politica que ha convertit á la Italia en una nació comparsa de Alemania.

Si Garibaldi ressucitava, seria l' enemich més encarnissat de la triple aliansa.

CARTAS DE FORA.—A Argentona no volen ser menos que á Barcelona, Gracia y otras poblacions de alguna importancia, en materia de listas electorales. Las que han exposat al públich están tan plenas de gatuperis, que no hi ha per ahont agafarlas. La persona que 'ns escriu s' extranya de que pagant duas contribucions per dos diferents industrias y un' altra com á propietari, no figuri en las indicadas listas. Pero aquesta sorpresa no té res de particular. ¿Es amich dels regidors que las han confeccionadas? ¿No? Donchs no té de qué queixarse. Si vol figurar en las listas electorales, procuri ferse amich d' ells y en que no pagui contribució de cap mena, hi figurará.

UNA CARTA.

Sr. D. Joan Prim: Fa mesos que volfa molestarlo, ab l' objecte d' enterarlo de tot lo que passa aquí. Fins vaig comensá una carta, en la qual li referia nostra historia, desde 'l día en que vosté va mori.

Pero 'm va assaltá una idea: —¿De quin modo has de arreglarlo per enviarli aquesta carta?— Aixó 'm dava molt rezel. Si 's perden—segóns murmuran— en aquesta Espanya perra las cartas que van per terra, ¡més se perdrán 'nant pèl cel!

Per fortuna ahir va morirse un senyor molt campetano, qu' havia estat miliciano y que m' era cosi prim; y al moment en que finava, vaig posarli la carteta, dintre la mà, ben estreta, y vaig dir:—Dónala á en Prim.—

Per ell, pues, rebrá las ratllas que desde Espanya li envió, parlantli un xiquet del lio en que tots estém ficats, y dantli una exacta idea de las nostras amarguras, de las nostras grans figuras y 'ls nostres grans disbarats.

¡Don Joan, som uns tarambanas! Li dich del modo que ho sento: jo ho deploro y ho lamento, pero 'l cert es que es així. La sanch se 'ns ha tornat aygua, los fets se 'ns han tornat llengua, aguantém qualsevol mengua y tot 'ns nos deixém dí.

¡Quins días aquells de gloria en que vosté aquí manava, y ab lo cap alt pronunciava lo famós triple jamás! Lo temps corra, y may detura sa interminable carrera: mes naltres... ¡quina manera de corre... cap endetrás!

La deuda de Espanya alcansa un nivell que deixa estátich; no hi ha al món un matemátich que la pugá contar bé. Devém una suma horrible,

que ni se pronuncia apenas: mil millones... de mil dotenas... de... vaja, don Joan, no ho se.

Avants la llei que s' usava era com ja se sabia, la del embut que servia per pegar sempre al menut. Avuy ja hem perdut las trabas del respecte y la cultura, y ab tota la gran frescura hem suprimit llei y embut.

¿Sab aquella colla d' homes que al costat seu figuravan, que pel progrés treballavan y que parlavan tan bè? Com aucells que tras lo cànem se d'ixan caure en las telas la mitat han arriat velas y l' altra mitat... també.

Tenim generals de llaua, ministres de pasta-flora, grans oradors que ab mitj' hora arman cent contradiccions, diputats faltats d' escrupuls, empleats sense conciencia, homes sabis sense ciencia y barcos sense canons.

La gent fuig d' aquí y emigra, lo govern cobra que cobra, la nació 's va fent mes pobre y alguns van fentse més richs. Pels mamons del presupuesto tot va bè y mamant s' afanyan, pels que viuen del que guanyan tot son penas y fatichs.

En fi, no tinch prou paciencia per continuá aquesta historia...

¿No pot baixar de la gloria y vení a Espanya un instant? ¡Ay, si vingues! Fora un viatge que crech que 'l divertiria: perque ab lo que aquí veuria hi riuria en gran, ¡en gran!

Fassiú, home, li aconsello: a n' a mi se 'm afigura que 'l viure sempre en l' altura a vosté no li convé. Pénsiu ab tota catxassa y si comprén que 'l plan dona, ¡japa! baixi a Barcelona, que 'l rebrém d' alló mes bè.

Si per cas se determina, fassi 'l favor d' avisarnos perque poguém preparar nos engiponantli algun arch, arreglant quatre banderas, fentli fè un himne a algun mestre, y rentant la estatua equestre que li vam axecá al Parch.

Aixó sí, vull prevenirlo, perque enganyarlo 'm doldria: aquí hi trobará alegría, sinceritat y cor net; pero entre mitj dels obsequis que 'ns permelin los recursos... haurá de sufrí 'ls discursos del senyor Rius y Taulet.

C. GUMÁ.

LO DE MARRUECOS.

Los moros s' apoderan de un lllahut espanyol, lo saqueijan y s' emportan cautius als pobres tripulants, insultant després la bandera espanyola, fins al extrém d' embrutarla d' excrements.

Per fortuna, la mala olor de aquella expansió rifenya no arriba a San Sebastián ahont los individuos més caracterizats del ministeri disfrutan las delicias de passar l' istiu a fora.

Y 'ls ministres més carecterizats, Sagasta inclusive, no 's mouhen ni 's comouhen.

Algún barco de guerra fondejat a Tánger, obligat a per-manexer en aquellas ayguas, siguiera per inspirar respecte, a lo millor del conflicte, gira lo proa cap a las costas d' Espanya y desapareix en l' horison.

Després va explicarse la causa de aquesta extranyesa: lo barco no disposava de canons útils, ni tenia pólvora.

Entre tan lo Destructor, anclat en las ayguas de San Sebastián no 's cansa may de fer excursions de recreo, en obsequi de la institucions y dels ministres responsables... qu' en aquest cas no responen de res.

Ab lentitut de caragol s' entaulan reclamacions diplomáticas.

Lo Sultán reb ab molta cortesia al nostre embaixador y li promet la mar de satisfaccions. Pero passen días y més días, y 'ls pobres cautius del lllahut apressat pels moros, lo qu' es de satisfacció no n' experimentan la més mínima.

Entre mitj de las gestions diplomáticas, la tripulació del canoner Cocodrilo, en só de pau y precedida de una bandera blanca, desembarca en las costas del Riff y s' encamina a parlamentar ab los moros y aquests tenen la gracia de rébre-la a tiros d' espingarda.

La tripulació 's retira a bordo y 'l Cocodrilo envía a aquells salvatjes unas quantas llágrimas de ferro en forma de proyectils.

Ja tenim un nou insult, y una nova agressió. ¿Qué fa 'l govern?

Pren banys ab tota tranquilitat. Com si 'ls banys li fossen necessaris trobantse com se troba poch menos que ab l' aygua fins al coll.

«Que torni la esquadra a Tánger» diu al últim per fer veure que 'ls successos de Marruecos no li son del tot indiferents.

Se circulan las ordres lo dissapte, día 21 del corrent, y a pesar de trobarse l' esquadra de instrucció en lo port de Cádiz, y a pesar de poderse anar de Cádiz a Tánger en menos de cinch horas, l' esquadra espanyola no arribá a Tánger fins al día 27, una senmana després de haverse donat l' ordre.

Ni que fos una carta tirada al corréu. Aquestas cosas, francament, indignan.

¿De qué serveixen los barcos de guerra, si alguns cops s' han de retirar per falta de pólvora y otras vegadas no fan sino en set días las travesias de cinch horas?

A lo menos, al any 1868, los barcos de l' Esquadra van iniciar la revolució de Setembre; pero desde aquella fetxa, no han fet res més de bó.

No som nosaltres partidaris de declarar una guerra sense com va ni com costa, tan més quan tenim en compte 'ls resultats de la de 1860, que tanta sanch va costarnos y tan poca utilitat va produhirnos. L' afany de recullir llorers s' ha de deixar pels pobles poderosos que tenen abundancia de carn per emplearlos.

Sabém además que son moltas las nacions europeas que tenen la vista fixa sobre Marruecos, y si fossim nosaltres prou imprudents per anar a aixecar la llebra, altres foran de segur los que se la menjarían.

Pero entre 'ls temperaments belicosos y la pácifica pat-xorra dels nostres gobernants hi ha un terme mitj que no está renyit ab l' energia y ab l' activitat, y aquest just medi es lo que havian de adoptar desde 'l primer moment los ministres de la nació si volsan ferse dignes del càrrech que desempenyan y acreditar que saben guanyar lo sou que cobran.

¿Per qué no han hagut de ferho?

Ah, precís es confessarho. Culpis de tanta indolencia a la peresa musulmana de Muley Sagasta.

Al moro fusionista no hi ha res que 'l pugua moure, per més que interesi a la dignitat y al prestigi de la nació.

Diguin en cambi als rifenys de la conjura que tractin de assaltar la nau del Estat, y veuran com se belluga.

Es en lo únich que demostra decisió, atreviment y bravesa.

Lo qual no deixa de ser una gran desgracia. Pél país y per ell mateix.

P DEL O.

UTOPIAS.

Trobar a un capellá magre que diga missa ab vinagre.

Veurer a un cassat de poch que no estiga flach y groch.

Veure una gata a una rata y aquesta embestí a la gata.

Contemplar a un matrimoni sense una serp ó un dimoni.

Dir hermosa a una donzella sense que us miri vermella.

Doná una bufá a un vicari y que l' altra galta 'us pari.

Trobar un capellá ó un frare que deixi de serne pare.

Y, en fi, mil d' altres que 'n se que un altre día diré.

LA MOSCA DIVA

LISTAS electorals com las de Gracia se 'n registran pocas.

Componen las citadas llistas unas quantas rengleras de noms, que a casa seva 'ls coneixen, tota vegada que 'ls encarregats de formarlas han cuydat de que en ellas no hi figuri 'l domicili de cap elector.

Quan en Carlos Altadill era dependent d' escriptori, a cada moment feya serrar las potas del tamburet, ab l' excusa de qu' estava incómodo, fins que al últim lo seu principal va dirli:

—Home, si tant y tant l' escursa, al últim no arribara al pupitre.

—Aixó es lo que vull—respongué 'l célebre gandul ab tota la flemma.

Igual podrán dir los autors de las famosas llistas de Gracia.

—¿Que no veuen que sense continuarhi en ellas lo domicili dels electors, será impossible tota rectificació?

—Aixó es lo que convé—contestarán los confecciona-

dors de las llistas de Gracia, qu' encara voldrán passar plassa de graciosos.

Pero ja se sab qu' en aquest món moltas vegadas se confón la gracia ab la poca vergonya.

Afirma un sabi alemany que l' afició a ballar va tan de capa cayguda, que a la volta de una cinquantena d' anys l' humanitat haurá perdut per complert la costum de la dansa.

No succehirá aixís mentres existeixi Espanya.

Aquí podrém prescindir de valsos y rigodons; pero per anys y panys que passin, sempre la ballarém magre.

Una mestressa despatxa a la minyona punt en blanch.

—Ay, ay, ¿qué he fet jo?

—No tinch cap necessitat de dirho... Jo no vull tenir a casa méva un servey tan faltat de patriotisme.

La criada 's queda feta un estaquirot sense acertar en la interpretació de las paraulas de la seua mestressa.

Y aquesta prossegueix:

—¿Que 't pensas que no ho se que quan vas a plassa dada dia fas moros?

Un dels homes públichs qu' en aquest moment está a punt de perdre tot lo prestigi es en Moret.

Y no hi ha que plányel pel diminutiu, que com més petit es lo moro, més desgracias ocasiona.

Un' altra ciutat que s' ha ofert al Papa: Granada, la ciutat de la Alhambra.

Sería bonich convertir lo Palau de Boabdil en residencia del sucesor de Sant Pere.

Pero cuydado, que Granada es una ciutat molt humida.

Allá va agafar D. Francisco lo dolor reumático.

¡No siga cas que la religió católica 'n surti coixa!

L' emperador de Alemania fa un any y mitj que ocupa 'l trono y ha realizat ja 38 viatjes.

Vels'hi aquí un jove que ha esguerrat la carrera.

Per viatjant de comers, la nata.

En Gamazo ab tot y ferse 'l protector dels culliters de blat de Castilla, ha sigut rebut a Palencia molt fredament.

Pero aixó no té res d' extrany.

Contra la fredor, una manta.

Y a Palencia 'n fan de bonas.

De manera que si en Gamazo 'n compra una, 'ls fabricants parentins l' haurán obligat a protegir l' industria nacional.

Telégramas curiosos:

«En Romero Robledo va veyentse abandonat per molts dels seus amichs; pero ell nega importancia als dissidents.

»D' acort ab en Martos publicará un manifest.

»Un y altre posan todas las sevas esperansas en lo general Cassola.»

Aixó últim no hi ha que dirho.

Las esperansas dels conjurats no se separan may del mateix punt: de la cassola.

En Romero Robledo 's torna cada dia més revolucionari.

Cap a sas vellesas li ha vingut la rauxa de ferse periodista, y a cada moment las recargola contra la monarquia, un dia escrivint articles irrespetuosos contra las institucions y l' endemá éljegant las més terribles amenessas.

¿Pero qui fa cas ja de las cabriolas de aquest clown de la política?

Un dia, fá de aixó 21 anys, va agafar pinzell y fum d' estampa, escrivint sobre la fatxada de un edifici públich un rétol que deya:

Cayó para siempre la raza espúrea de los B.....

Avuy, després de haver sigut ministre de D. Alfonso XII y haver intentat serho, pero en vá, de la Regencia, aquest rétol li ha sortit al front pero ab una petita variant.

Lo rétol diu aixís:

Cayó para siempre la raza indigna de los vividores.

Diu un telégrama de Roma:

«Un sagristá ha disparat un tiro de revolver sobre l' arquebisbe de Cosenza, ferintlo levement.»

Vaja que aixó dona gust.

Un dia un capellá mata al bisbe de Madrit; un altre dia un sagristá fereix al arquebisbe de Cosenza.

Ab uns quants exemples més per l' istil podrém dir que la religió, en lloch de donar incens dona pólvora.

Son de sentir los laments de la gent conservadora. Tant La Epoca com lo Brusi sostenen que si 'ls moros insultan lo nostre pabelló es perque l' Espanya está débil y decayguda; sentintse impotent per pendre una resolució energica que imposi als seus enemichs.

Remy contra aquest decaïment y aquesta debilitat: cridar als conservadors.

Vaja, Srs. conservadors, que no son purgas lo que necessita Espanya; sino reconstituyents.

¡Olé pèls individus del Circul tradicionalista!
 No se si han sentit dir que un dia de aquests se casa la noya gran del rey del As d'oros, coneguda ab lo nom de D.ª Blanca. Donchs saben lo que se 'ls ha ocregut als socios del Circul?
 Obrir una suscripció per regalarli... ¿qué dirian? Una cotilla.

Lo que han de fer ara que han prés l'acort de regalarli una cotilla ha de ser enviarli per un conducto ben segur.

No siga cás que 'l seu pare arribi a coparla. No perque 'l creguem en necessitat d'empenyarla com va empenyarse 'l Toisón d'or, que de una cotilla pochos quartos n'hi darian.

Pero ¡ay! es un home tan capritxós que seria molt capàs de regalarla a la primera húngara que li caygues al ull.

La casa Krupp acaba de fondre un canó que pesa 235 toneladas.

Cada canonada costa un miler de duros.

¿Lo canó tira cent canonadas? 100 mil duros de gasto. ¿Ne tira 1000? donchs un milió fora de la butxaca.

¿Volen dirme a qui farà més mal un canó per aquest estil? ¿Al que 'l dispara ó a aquell contra 'l qual se dirigeix la punteria?

Al últim, si 'l projectil lo toca, es probable quel' envihi al hospital; pero 'l possehedor del canó si 'l fa servir massa, no té remey: no s'escapa de anar al hospici.

Tornan a estar de moda entre la gent política 'ls comentaris sobre lo que diu y lo que fa 'l general Martínez Campos.

¿Qué redimontri ha de té sino tracta' a tots d'estrofas!
 Ell va plantá 'l garrofe,
 los altres l'escuran bé
 y ell anyora las garrofas!

ENDEVINALLAS

XARADA.

—¿D' hont vens primera-srgona?
 —Vinch de comprarne un vestit que un cop fet y ben guarnit crech que será cosa mona.
 —¿De quin coló es?—Total.
 —¿Es llis?—No mira. ab vietas.
 —¿Quan te costa?—Vint pessetas.
 —¿Vint?... no ho crech pas.—Va formal.
 —¡M' enganyas!—¿Qué 't sembla prima?
 —Tres. la vritat: y á mí, créu, per pagarne 'l mateix préu més m' agrada 'l de la Quima.

MARANGY.

ENDAVINALLA

Volto sense tenir camas,
 toco sense tenir mans
 y sens ser aristocrátich
 finch un lloch molt elevat.

J. TERRI.

TRNCA-CLOSCAS.

D. PERE BLOTAS.

RODA.

Formar ab aquestas lletras lo titul de un drama castellá.
 E. NUALART CASAS.

TERS DE SÍLABAS

.. ..

Sustituir los punts ab lletras que llegidas horisontal y verticalment, donguin: 1.ª ratlla, lo que usan 'ls fumadores: 2.ª ratlla, nom d' home y 3.ª nom d' una fusta.

Moix.

GEROGLÍFICH.

LLADRE	no	no	LLADRE
		×	
		3	

P. NEULA

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans P. Tintés, Q. Borrell, Un Talent, S. Fábregas Casanovas, P. Galindaina, A. Colomé, J. Costa Argelés, R. Sallesat, C. Tenob J., Francisco, Catalan amante de su patria, P. P. Pou, Fandilla, N. C. G., J. Dué, Quatre Burots, K. Ramba, Jaumet y Sebastia, F. del Nou, y E. D. Vidal: lo que 'ns envian no fa per casa.

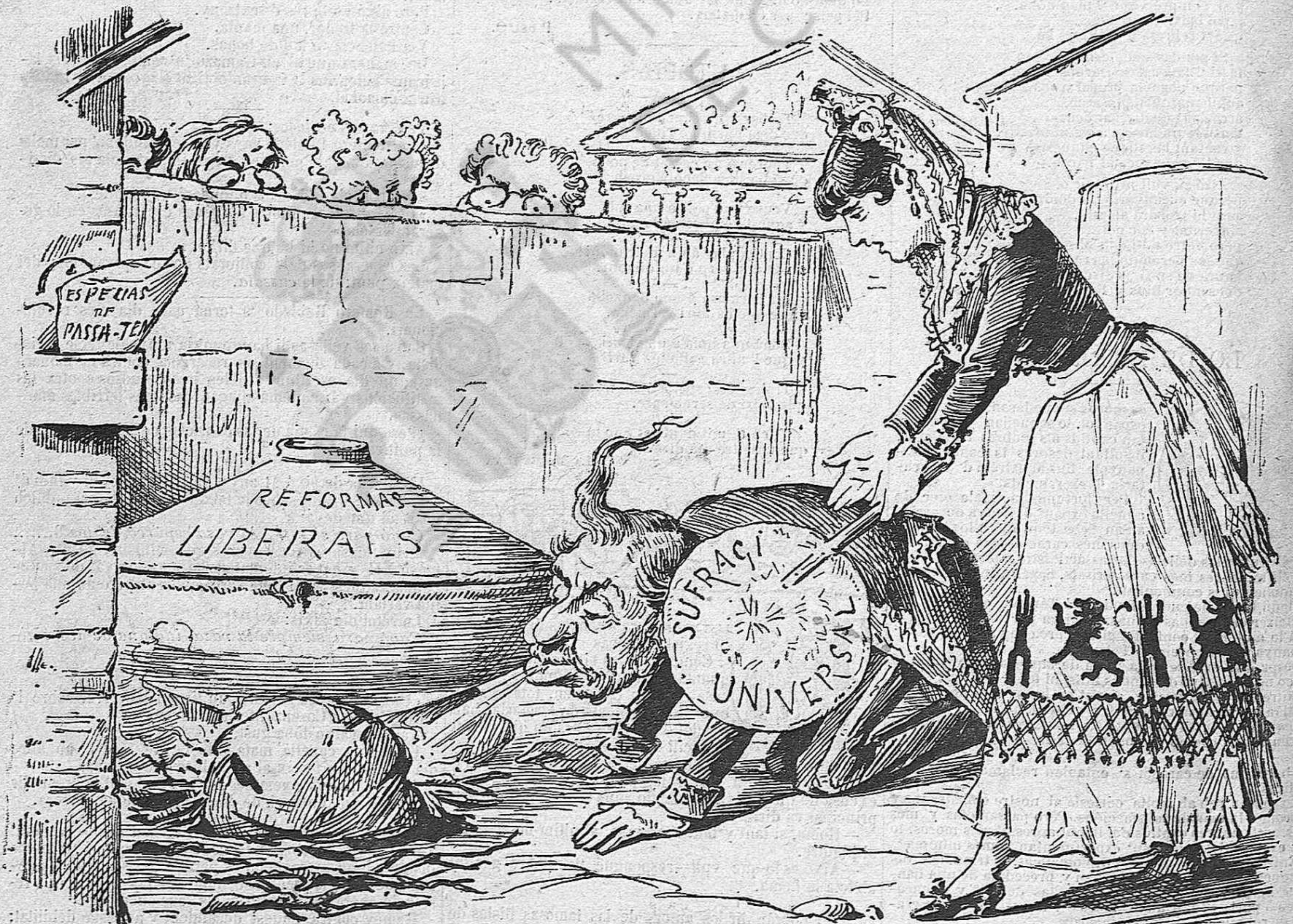
Ciudadans Q. Pages, A. Pallitoch, Pepa Sistachs, J. Terri, Quimet Mora, Jorsona, J. Rossell Roig, J. T. Anguila, y V. Vidal.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudadana E. Calls: Ara esta bé.—P. Ramellas: ¡Lástima que haja passat tan temps!—M. Badia: Ho insertarem.—R. Estapé: Va bastant bé.—Sala: Lo mateix li dihem dels dibuixos; los passarem al director artístich.—A. del Corral: No 'ns fan pesa sino alguns átomos de lo que 'ns envia.—A. Carreras: Lo sonet queda acceptat.—E. Vilaret: Idem, idem.—J. Staramsa: Aprofitarem dos epigramas: la xarada es molt estiraganyada.—Dolors Mont. Alguna cosa hi anirà.—A. Bas: L' article conté una idea y alguns pormenors dignes d'aprofitarse; pero la forma es poch facil y hauria de referse.—Follet: Gracias per l' envió: esta bé.—R. Roura: La poesia no es ben satírica ni festiva; té, no obstant, algunas condicions estimables.—Bato: En efecte, voste te rahó; no fa 'l pes.—Tinter moll: Lo sonet nos sembla haverlo llegit a un' altra banda... en fi, que no es nou.—P. Martra: ¡Passan tantas escenas com la que 'ns refereix que si haguessem de fer nos eco de tolas, no 'ns quedaria prou espay.—Xexa: Lo dibuix de aquesta senmana no va; envihi un altre.—Noy Ros: Rebuda la pesseta per Puigcerdós: lo demás no pot aprofitarse.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatru, 21 y 23.

LA MANERA D' ENCENDRE.

ESpanya:—Sr. Sagasta, lo qu' es bufant no l' encendrà pas; al contrari, encare l' apagará y perderá 'l temps; prengui aquest ventall y l' encendrà desseguida.